

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 100

Год. LXV

Четврток, 6 август 2009

Цена на овој број е 120 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1916. Указ бр. 2 од Претседателот на Република Македонија.....	2	1923. Одлука за испраќање на единица на Армијата на Република Македонија за учество во вежбовна активност во Босна и Херцеговина.....	3
1917. Указ бр. 3 од Претседателот на Република Македонија.....	2	1924. Одлука за испраќање на единица на Армијата на Република Македонија за учество во вежбовна активност во Република Хрватска.....	4
1918. Указ за отповикување од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Народна Република Кина, Демократска Народна Република Кореја, Социјалистичка Република Виетнам и Монголија.....	2	1925. Одлука за основање на Јавна здравствена установа - Клиничка болница Штип.....	4
1919. Указ за отповикување од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Украина	2	1926. Решение за именување на стратешки координатор на ИПА компонентите за регионален развој и развој на човечки ресурси во системот на децентрализирано управување со претпристапните фондови од Европската Унија за Република Македонија.....	4
1920. Указ за отповикување од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Босна и Херцеговина.....	3	1927. Правилник за изградба, одржување и безбедно функционирање на гасоводни системи од полиетиленски цевки за работен притисок до 4 бари.....	5
1921. Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за основање на Јавно претпријатие за водостопанисување со хидросистемот „Дојранско Езеро“ - Стар Дојран.....	3	1928. Правилник за изградба, одржување и безбедно функционирање на гасоводни системи од челични цевки за работен притисок до 13 бари.....	9
1922. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука.....	3	1929. Објава за просечната месечна плата по работник за месец јули 2009 година.....	16
		Огласен дел.....	1-32

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

1916.

У К А З бр. 2
од 06.08.2009 година

Врз основа на член 18, став 1, точка 11 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/2001, 73/2002, 78/2002, 5/2003, 58/2006 и 110/2008 година)

СЕ УНАПРЕДУВА ВО ЧИН БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ

полковникот КОТЕСКИ Ванчо ГОРАНЧО

Аѓутант на врховниот командант во Генералштабот на Армијата на Република Македонија.

Овој указ да се изврши на 18.08.2009 година.

Бр. 07-520	Претседател
6 август 2009 година	на Република Македонија,
Скопје	д-р Ѓорге Иванов , с.р.

1917.

У К А З бр. 3
од 06.08.2009 година

Врз основа на член 18, став 1, точка 11 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/2001, 73/2002, 78/2002, 5/2003, 58/2006 и 110/2008 година)

СЕ УНАПРЕДУВА ВО ЧИН БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ

полковникот ДРАКАЛСКИ Јован БРАНКО

Командант на 2. механизирана пешадиска бригада во Командата на ЗОК во Генералштабот на Армијата на Република Македонија.

Овој указ да се изврши на 18.08.2009 година.

Бр. 07-521	Претседател
6 август 2009 година	на Република Македонија,
Скопје	д-р Ѓорге Иванов , с.р.

1918.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО НАРОДНА РЕПУБЛИКА КИНА, ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА РЕПУБЛИКА КОРЕЈА, СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ВИЕТНАМ И МОНГОЛИЈА

I

Г-дин Фатмир Целадини се отповикува од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Народна Република Кина, Демократска Народна Република Кореја, Социјалистичка Република Виетнам и Монголија, со седиште во Пекинг.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 9	Претседател
5 август 2009 година	на Република Македонија,
Скопје	д-р Ѓорге Иванов , с.р.

1919.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО УКРАИНА

I

Г-дин Илија Исајловски се отповикува од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Украина, со седиште во Киев.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 11	Претседател
5 август 2009 година	на Република Македонија,
Скопје	д-р Ѓорге Иванов , с.р.

1920.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З
ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВОНРЕ-
ДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕ-
ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО БОСНА И
ХЕРЦЕГОВИНА

I

Г-дин Михајло Трпковски се отповикува од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Босна и Херцеговина, со седиште во Сараево.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 12
5 август 2009 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1921.

Врз основа на член 3 став 1 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр.38/96, 9/97, 6/02, 40/03, 49/06 и 22/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.08.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУ-
КАТА ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЈАВНО ПРЕТПРИЈА-
ТИЕ ЗА ВОДОСТОПАНИСУВАЊЕ СО ХИДРОСИ-
СТЕМОТ „ДОЈРАНСКО ЕЗЕРО“ - СТАР ДОЈРАН

Член 1

Во Одлуката за основање на јавно претпријатие за водостопанисување со хидросистемот „Дојранско Езеро“-Стар Дојран („Службен весник на Република Македонија“ бр.15/02), во член 2 став 1 алинеите 1, 2 и 3 се менуваат и гласат:

„81.30 Услужни дејности за уредување и одржување на животната средина;

36.00 Собирање, обработка и снабдување со вода;

35.11 Производство на електрична енергија.“

Алинеите 4 и 5 се бришат.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-2876/1
1 август 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м - р **Зоран Ставрски**, с.р.

1922.

Врз основа на член 52 од Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 7.07.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА РЕШЕНИЕТО ЗА
ОТСТАПУВАЊЕ НА ОДЗЕМЕН ПРЕДМЕТ СО
ПРАВОСИЛНА ОДЛУКА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука на Министерството за култура на Владата на Република Македонија, бр. 03-237/1 од 3.07.2009 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3382/1
7 јули 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м - р **Зоран Ставрски**, с.р.

1923.

Врз основа на член 41 став 2 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр.42/01, 5/03, 58/06 и 110/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.08.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ИСПРАЌАЊЕ НА ЕДИНИЦА НА АРМИЈАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА УЧЕСТВО ВО ВЕЖ-
БОВНА АКТИВНОСТ ВО БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

1. За учество во вежбовната активност „COMBINED ENDEAVOUR“ (во натамошниот текст: вежбовна активност), која ќе се одржи во Бања Лука, Босна и Херцеговина, во период од 1 до 18 септември 2009 година, се испраќа единица на Армијата на Република Македонија во состав од 19 (деветнаесет) припадници на постојаниот состав на Армијата од кои 7 (седум) офицери, 11 (единаесет) подофициери и 1 (едно) цивилно лице на служба во Армијата.

2. Финансиските трошоци за реализација на вежбовната активност во кои влегуваат транспортот, сместувањето и исхраната на учесниците во вежбовната активност ги обезбедуваат Соединетите Американски Држави, преку Амбасадата во Република Македонија, а финансиските трошоци за дневници на учесниците во вежбовната активност се на товар на Министерството за одбрана на Република Македонија.

3. Подготовките и организацијата на учесниците во вежбовната активност, ќе ги изврши Министерството за одбрана.

4. По завршувањето на вежбовната активност, Министерството за одбрана поднесува извештај пред Владата на Република Македонија.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3671/1
1 август 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м - р **Зоран Ставрски**, с.р.

1924.

Врз основа на член 41, став 2 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр.42/01, 5/03, 58/06 и 110/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.08.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ИСПРАЌАЊЕ НА ЕДИНИЦА НА АРМИЈАТА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА УЧЕСТВО
ВО ВЕЖБОВНА АКТИВНОСТ ВО РЕПУБЛИКА
ХРВАТСКА

1. За учество во вежбовна активност „Jackel Stone“ (во натамошниот текст: вежбовната активност), која ќе се одржи во Република Хрватска, во периодот од 9 до 29 септември 2009 година, се испраќа единица на Армијата на Република Македонија во состав од 17 (седумнаесет) припадници на постојаниот состав на Армијата од кои 6 (шест) офицери, 6 (шест) подофицери и 5 (пет) професионални војници.

2. Финансиските трошоци за реализација на вежбовната активност, во кои влегуваат транспортот, сместувањето и исхраната на учесниците во вежбовната активност ги обезбедува Министерството за одбрана на Република Македонија.

3. Подготовките и организацијата на учесниците во вежбовната активност, ќе ги изврши Министерството за одбрана.

4. По завршувањето на вежбовната активност, Министерството за одбрана поднесува извештај пред Владата на Република Македонија.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3672/1
1 август 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м - р **Зоран Ставрски, с.р.**

1925.

Врз основа на член 91 став 2 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05/, 111/05, 65/06, 5/07, 77/08 и 67/09), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.08.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА
УСТАНОВА – КЛИНИЧКА БОЛНИЦА ШТИП

Член 1

Со оваа одлука се основа Јавна здравствена установа – Клиничка болница Штип, со седиште во Штип на ул. „Љубен Иванов“ бб, согласно Законот за здравствената заштита и Правилникот за поблиските просторни услови, опремата и кадрите за основање и работење на здравствените установи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 11/92, 25/96, 48/02, 30/05, 62/06 и 113/08).

Јавната здравствена установа – Клиничка болница Штип, со седиште во Штип на ул. „Љубен Иванов“ бб е правен следбеник на Јавната здравствена -установа Општа болница Штип со седиште во Штип, ул. „Љубен Иванов“ бб.

Член 2

Дејноста на Јавната здравствена установа – Клиничка болница Штип е спроведување на здравствена заштита за општа болница како и спроведување на здравствена заштита од дејноста урологија, неврохирургија, ортопедија и трауматологија, очни болести, болести на уво, нос и грло, неонатологија, психијатрија, неврологија и онкологија (онкологијата ќе се врши само на ниво на специјалистичко консултативна здравствена заштита без укажување на зрачна и цитостатска терапија).

Во клиничката болница Штип се спроведува и стручно усовршување на здравствените работници.

Член 3

Со уписот во Централниот регистар на Република Македонија, Јавната здравствена установа – Клиничка болница Штип ги презема вработените, средствата, просторот, опремата и документацијата, правата и обврските од Јавната здравствена установа – Општа болница Штип.

Член 4

Директорот и членовите на Управниот одбор на Јавната здравствена установа – Општа болница Штип продолжуваат да вршат функција директор и членови на Управниот одбор на Јавната здравствена установа – Клиничка болница Штип до истекот на времето за кое се именувани.

Член 5

Уписот на Јавната здравствена установа – Клиничка болница Штип во Централниот регистар на Република Македонија ќе се изврши во рок од 10 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Со денот на уписот на Јавната здравствена установа – Клиничка болница Штип во Централниот регистар на Република Македонија се брише Јавната здравствена установа- Општа болница Штип.

Член 6

Управниот одбор на Јавната здравствена установа – Клиничка болница Штип ќе донесе статут во рок од еден месец од денот на уписот во Централниот регистар на Република Македонија.

Член 7

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3716/1
1 август 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м - р **Зоран Ставрски, с.р.**

1926.

Врз основа на член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08 и 82/08), а во врска со член 6 од Рамковната спогодба меѓу Владата на Република Македонија и Комисијата на Европската заедница за правилата за соработка во врска со финансиската помош на Европската заедница за Република Македонија во рамките на спроведувањето на помошта според Инструментот за претпристапната помош (ИПА) („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 30.07.2009 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА СТРАТЕШКИ КООРДИНАТОР
НА ИПА КОМПОНЕНТИТЕ ЗА РЕГИОНАЛЕН
РАЗВОЈ И РАЗВОЈ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ
ВО СИСТЕМОТ НА ДЕЦЕНТРАЛИЗИРАНО
УПРАВУВАЊЕ СО ПРЕТПРИСТАПНИТЕ
ФОНДОВИ ОД ЕВРОПСКАТА УНИЈА ЗА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

1. За Стратешки координатор на ИПА компонентата за регионален развој и ИПА компонентата за развој

на човечки ресурси во системот на децентрализирано управување со претпристапните фондови од Европската унија за Република Македонија се именува заменикот на претседателот на Владата на Република Македонија, задолжен за економски прашања, м-р Владимир Пешевски.

2. Со влегување во сила на ова решение престанува да важи Решението за именување на Стратешки координатор на ИПА компонентата за регионален развој и ИПА компонентата за развој на човечки ресурси во системот на децентрализирано управување со претпристапните фондови од Европската унија за Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/08).

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3928/1
30 јули 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р **Васко Наумовски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

1927.

Врз основа на членот 119-а од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр.63/2006, 36/2007 и 106/2008), министерот за економија донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ИЗГРАДБА, ОДРЖУВАЊЕ И БЕЗБЕДНО ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ГАСОВОДНИ СИСТЕМИ ОД ПОЛИЕТИЛЕНСКИ ЦЕВКИ ЗА РАБОТЕН ПРИТИСОК ДО 4 БАРИ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат нормативите за изградба, одржување и безбедно функционирање на гасоводни системи од полиетиленски цевки за работен притисок до 4 бар, кои се користат за транспорт на гасни горива, според националните стандарди за гасни горива кои се транспозиција на европските стандарди, со исклучок на течните нафтни гасови.

Член 2

Со одредбите на овој правилник се утврдуваат техничките и функционални барања што треба да ги исполнуваат гасоводните системи од полиетиленски цевки за работен притисок до 4 бар (во натамошниот текст: гасоводи), при проектирањето и изградбата на истите.

II. ДЕФИНИЦИИ НА ПОИМИ

Член 3

Одделните изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. Гас е природен гас и сите видови гасови за горење, освен пропан и бутан.

2. Гасоводи се дистрибутивни системи од полиетиленски цевки со работен притисок до 4 бар (вклучувајќи 4 бар), кои што служат за транспорт на гас од мерно регулационите станици ($p_{iz} = 4\text{bar}$), па се до објектот на крајните корисници на гас.

3. Составни делови на гасоводот се: арматури, цевководи, спојни елементи, останата придружна опрема како и трасата на гасоводот.

4. Цевка е цевен елемент, фабрички изработен според соодветните стандарди, со кои се пропишани димензиите, начинот на изработка и квалитетот на материјалот.

5. Цевковод е функционално споена низа цевки што се поставени во конечна положба со потребната арматура, спојни елементи и опрема на цевките;

6. Гасовод е цевковод опремен со потребните делови и уреди што служат за транспорт на гас;

7. Блок станица е станица на гасовод опремена со запорни (затворачки) органи (вентили, славини, затворачи и сл.) со потребна арматура и уреди за затворање и празнење на одделни делови на гасоводот;

8. Филтер е конструктивен дел на гасоводот опремен со потребната арматура, што служи за собирање и издвојување на течност и нечистотија од гасот;

9. Мерна станица е станица опремена со арматура и уреди и опрема за мерење на протокот, притисокот и температурата на гасот, технолошки споена со гасоводот;

10. Регулациона станица е станица опремена со уреди и опрема за мерење и регулација на протокот, притисокот и температурата на гасот, технолошки споена со гасоводот;

11. Мерно-регулациона станица е станица опремена со уреди и опрема за мерење и регулација на протокот, притисокот и температурата на гасот, технолошки споена со гасоводот;

12. Максимален притисок е максимален натпритисок што може да се појави на која и да е точка на гасоводот во погон или за време на испитување;

13. Перифериско (Периферно) напрегање е напрегање во материјалот на сидот на цевките предизвикано во внатрешниот притисок на медиумот во цевката;

14. Максимален испитен притисок е максимален внатрешен натпритисок на испитниот медиум дозволен со овој правилник, при испитување за определен материјал и локација;

15. Максимален работен притисок е максимален натпритисок под кој смее да работи гасоводот;

16. Зони на опасност се делови од просторот во кои се наоѓаат или постои можност да се најдат запални или експлозивни смеси на пареи на течности и воздух, односно гас и воздух;

17. Работен појас е минимален простор по должината на трасата на гасоводот потребен за негова непречена и безбедна изградба;

18. Заштитен појас на објект е просторот околу објектот во кој гасоводот влијае врз сигурноста на тој објект;

19. Пружен појас е просторот меѓу железничките колосеци, како и просторот покрај крајните колосеци, на растојание од 8 m, а ако железничката пруга минува низ населено место, на растојание од 6 m, сметајќи од оската на крајниот колосек;

20. Патен појас е земјишниот појас (простор) од обете страни на патот надвор од населба, широк најмалку 1 m, сметајќи од линијата што ја формираат крајните точки на напречните профили на патот, како и воздушниот простор над коловозот во височина од 7 m.

21. Светло растојание е најкраткото растојание помеѓу надворешната површина на цевките и подземните објекти.

22. Длабочина на вкопување е растојанието помеѓу горниот раб на гасоводот или заштитната цевка и котата на теренот.

III. ЦЕВНА ИНСТАЛАЦИЈА

III.1. Барања за цевките, спојните елементи и останатите составни делови

Член 4

За изградба на гасоводот се користат полиетиленски цевки кои ги исполнуваат условите според националните стандарди за вкопани полиетиленски цевки кои се транспозиција на европските стандарди.

Цевките треба да имаат трајна ознака на видливо место која ги содржи следниве информации:

- трговските иницијали на производителот;
- видот на материјалот;
- негова намена и дозволен работен притисок;
- внатрешен дијаметар на цевката и дебелина на сидот;
- датумот на производство;
- број на производната серија и
- потекло на суровината.

Член 5

Работниот притисок на гасоводите изнесува 4 bar.

Член 6

Пресметката на притисокот и параметрите на цевките се врши според националните стандарди за цевки кои се транспозиција на европските стандарди.

Дозволеното напрегање претставува основа за пресметка на мрежата и се добива од изразот:

$$\sigma_s = \frac{MRS}{C}$$

каде што:

σ_s е пресметковниот притисок

MRS е најмала потребна цврстина (за PE 100, $MRS = 10$ MPa)

C е вкупен работен коефициент (експлоатационен фактор)

Вкупниот работен коефициент го заменува степенот на сигурност и предвид ги зема условите на употреба, инсталација и сп. Најмалиот дозволен вкупен работен коефициент изнесува $C_{min}=2$. Изборот на соодветната вредност на C_{min} зависи од проектот, кој по разгледувањето на сите важни работни параметри треба да одбере повисока вредност.

$$C = \frac{20MRS}{MOP \cdot (SDR - 1) \cdot f_s}$$

каде што:

MOP е максимално дозволен работен притисок

SDR е стандарден однос на димензии ($SDR = d/s$)

f_s е фактор на намалување

d е надворешен дијаметар на цевката

s е дебелина на сидот на цевката.

Член 7

Спојните елементи за полиетиленските цевки треба да ги исполнуваат условите од националните стандарди за спојни елементи кои се транспозиција на европските стандарди.

Член 8

По правило за гасоводи од полиетилен задолжително е користење на полиетиленски спојни елементи.

За спојување на цевки и цевни парчиња од други материјали со дистрибутивниот гасовод од полиетиленски цевки, се користат спојни елементи (фитинзи) од дактилен лив.

Член 9

Полиетиленските цевки и елементи на цевководот треба да бидат означени во склад со националните стандарди за означување кои се транспозиција на европските стандарди и без механички оштетувања пред нивното поставување.

Во гасоводот не се поставуваат полиетиленски цевки и елементи на цевководот со оштетувања од остри рабови.

Како оштетување од став 2 од овој член не се смета гребнатина која не е подлабока од 10% од минималната дебелина на сидот на цевката.

Член 10

Складирањето, ракувањето и транспортот на полиетиленските цевки и елементи на цевководот, се врши според националните стандарди за полиетиленски цевки кои се транспозиција на европските стандарди.

III.2. Трасирање на гасоводи

Член 11

Инвеститорот на гасоводот при проектирањето треба да прибави податоци за подземните водови и инсталации од надлежните субјекти.

Член 12

Гасоводот се трасира така што:

- не ги загрозува постојните или планираните објекти, како и планираната намена за користење на земјиштето;
- подземниот простор и градежната површина рационално да се користат;
- се почитуваат прописите што се однесуваат на други инфраструктури;
- се води сметка за геолошките особини на тлото, подземните и плитките води.

Член 13

Дистрибутивниот гасовод не се поставува под згради и други објекти од високоградба.

По правило гасоводот се трасира надвор од регулациониот појас на сообраќајниците (во зелен појас), а доколку тоа не е возможно, во тротоарите.

По исклучок гасовод може да се трасира во сообраќајница со документирано образложение и со посебна заштита на гасоводот.

Член 14

Гасоводот за транспорт и дистрибуција на гасот низ градски и други населени места треба да обезбедува непрекинато и сигурно снабдување на потрошувачите, со исклучување на одделни делници.

Местото на арматурата за исклучување се определува со проектот на гасоводот. Арматурата за исклучување треба да биде поставена и изградена така што овозможува брзо исклучување на одделни делници при хаварија и да биде обезбедена од неовластено ракување.

Член 15

Секое намалување и регулација на притисокот во гасоводите треба да се врши во предвидени уреди за таа намена, сместени во мерно - регулациона станица.

III.3. Поставување на гасоводите

Член 16

Гасоводот по правило се поставува под земја, без оглед на неговата намена и притисокот во него. Во посебни случаи (утврдени со овие технички прописи) гасоводот може да се поставува и надземно.

Член 17

Кај гасоводите што се водат под земја, минималната длабочина на вкопување треба да биде 0,80 m.

При вкрстување со други инфраструктурни водови може да се дозволи длабочина на вкопување помала од 0,80 m, но не помала од 0,60 m.

Кога гасоводот се поставува на каменит терен може да се дозволи и помала длабочина на вкопување, но не помала од 0,50 m, под услов да се преземат дополнителни технички мерки за заштита.

Член 18

Кога гасоводот се води паралелно со патишта, неговото растојание од надворешниот раб на одводниот канал треба да биде минимум 1,00 m.

За водење на гасоводот покрај градски сообраќајници и автопати, положбата ќе се определи посебно за секој случај, според урбанистичко - техничките услови и според условите на надлежните организации.

Во исклучителни ситуации кога се води гасоводот под одводни канали, длабочината на вкопување не смее да биде помала од 0,80 m од најниската точка на каналот. Во такви случаи треба да биде предвидено зголемување на дебелината на сидот на цевката на гасоводот за 25% од пресметаните дебелини, или, наместо тоа поставување на гасоводот во заштитна цевка.

Во случај кога гасоводот не може да се постави, односно да се вкопа во длабочина пропишана како во став 3 од овој член, длабочина на вкопување од 0,60 m може да се дозволи само ако се предвиди заштита со помош на цевки, со помош на армирано – бетонски плочи или на некој друг начин.

Член 19

При вкрстување на гасоводот од полиетиленски цевки со сообраќајници се врши положување на гасоводот во заштитна цевка, односно канал. Положувањето на гасоводот може да се изврши и без заштитна цевка доколку со претходна пресметка се утврди дека тоа е возможно.

Член 20

Заштитните цевки за цевководот од полиетилен треба да бидат од материјал отпорен на корозија или да бидат заштитени од корозија.

Член 21

Минималното дозволено растојание на гасоводот од најблискиот раб на цевката до најблискиот раб на темелот на објектот изнесува 1,0 m.

Член 22

Минимално дозволено растојание на гасоводот од друг гасовод, друга техничка инфраструктура при вкрстување и паралелно водење изнесува:

	Минимално дозволено растојание (m)	
	Вкрстување	Паралелно водење
гасоводи меѓусебно	0,2	0,5
од топловоди, водоводи, канализации, шахти, канали	0,2	0,3
од природни канали на топловоди	0,5	1,0
од електроенергетски нисконапонски и високонапонски вл. кабли	0,3	0,6
од телефонски кабли	0,2	0,4
од цевководи на хемиска индустрија и технолошки флуиди	0,2	0,6
од бензински станици	/	5,0
од високо зеленило	/	1,5

Член 23

Минималните дозволени растојанија при вкрстување и приближување на гасоводот со електроенергетски водови изнесуваат:

Номинален напон (kV)	Минимално дозволено растојание (m)	
	До темел на столбот Вкрстување (m)	Од осовината на столбот Паралелно водење (m)
до 1	1	1
од 1 до 10	5	3
од 10 до 35	10	4
поголем од 35	10	7

Член 24

Хоризонталните минимални дозволени растојанија на вградената арматура во гасоводот до електроенергетски водови и телефонски водови изнесуваат:

Номинален напон (kV)	Минимално дозволена оддалеченост на арматурата (m)	
	до 35	над 35
од 1 до 35	15 – 30	30
над 35	30	30
телефонски водови	10	10

Член 25

Минималното вертикално растојание на вкопаниот цевковод од други инфраструктури изнесува колку дијаметарот на цевката. $H_{\min} = 1D$

Член 26

При паралелно водење и вкрстување со цевководи кои служат за пренос на топли флуиди, гасоводот се поставува на растојание кое обезбедува температурата на полиетиленските цевки да не биде повисока од 20°C.

Член 27

По правило, при вкрстување на гасоводот со сообраќајници, водотеци и канали, аголот помеѓу оската на гасоводот и оската на препреката треба да биде 90°. Доколку не е можно тоа да се изведе, дозволено е вкрстување под агли помеѓу 75° и 90°.

Член 28

Профилот на ровот за положување на гасоводот се одредува според пречникот на цевките и условите на теренот.

Дното на ровот треба да биде рамно, така што цевката наполно ќе налегне на дното.

Во подрачја во кои може да дојде до лизгање на земјиштето кое би ја загрозило безбедноста на гасоводот, се применуваат мерки за заштита од лизгање. На терени со надолнина се применуваат дополнителни мерки за заштита на гасоводот од лизгање или одрон на дното.

Член 29

Полиетиленските цевки не се положуваат на температура пониска од 0°C. Пред поставувањето во ровот, цевките и елементите на гасоводот треба да се исчистат од надвор и внатре.

При температура од 0°C, полиетиленските цевки се одмотуваат со загревање со топол воздух на температура до 100°C.

Отворен оган и температури на загревање повисоки од 100°C, не се применуваат при поставување на полиетиленски цевки на температура од 0°C.

Член 30

При поставувањето на гасоводот, се преземаат мерки на заштита за спречување на влез на вода и други материјали во цевките.

Член 31

По положување на гасоводот, затрупувањето на ровот треба да се изврши во што пократко време.

Материјалот за затрупување на ровот треба да биде од таков состав и гранулација од кои нема да дојде до оштетување на цевките.

На длабочина од 30 cm во ровот се поставува лента за предупредување, во жолта боја со натпис „гас“.

Член 32

Ако при поставувањето на дистрибутивниот гасовод, ровот се изработува со дупчење, полиетиленската цевка се поставува во заштитна цевка.

Кога ровот се изработува со потиснување на тлото, дистрибутивниот гасовод може да се постави и без заштитна цевка, ако видот на тлото го дозволува тоа.

Член 33

При вкрстување со водотоци со етажирање, ископот се врши така, да не дојде до поплавување. Пред спуштањето на гасоводот во ровот, се контролира профилот на ровот.

При етажирање, гасоводот дополнително се заштитува од механички оштетувања и испливување. Кај

пловните водотоци, заради заштита од поткопување, премиот се осигурува со камен или бетонски блокови.

Член 34

Гасоводот може да се постави во канал, доколку каналот природно се проветрува или просторот околу полиетиленската цевка целосно да се исполни со песок, односно гасоводот да се постави во заштитна цевка.

Гасоводот може да се постави во подземен премин (пешачки или за возила), без заштитна цевка, доколку премиот има природна вентилација.

Член 35

При промена на правецот на гасоводот се вградува цевен лак. Ако полиетиленските цевки се свиваат при поставувањето, најмалите радиуси на свиткување при различни услови може да биде:

$$\begin{aligned} R_{min} &= 50 d && \text{за температура од } 0^{\circ}\text{C} \\ R_{min} &= 35 d && \text{за температура од } 10^{\circ}\text{C} \\ R_{min} &= 20 d && \text{за температура од } 20^{\circ}\text{C} \end{aligned}$$

Загревањето на полиетиленските цевки за изработка на цевните лаци не се врши на градилиштето.

Член 36

Арматурата за цевководот се утврдува на начин кој овозможува да не дојде до недозволените напрегања на дистрибутивниот гасовод.

Член 37

Сопирачката арматура се монтира надземно во кутии или ниши и подземно во шахти или во железни капи за полиетиленски гасоводи.

Шахтите треба да обезбедат заштита од навирање на подземни води, а материјалите од кои се изградени треба да бидат несогорливи, отпорни на влага и други био појави.

Надземните вентилски јазли треба да бидат инсталирани со стативи за продување. Сите употребени материјали треба да бидат придружени со сертификат за квалитет од производителот.

Член 38

Делови од гасоводот може да се постават и надземно, при што треба да се преземат посебни мерки за заштита на цевките од механичко оштетување, појава на кондензат, температурни влијанија и влијание на сончевото зрачење.

III.4. Спојување и приклучување кон гасоводите

Член 39

Цевните споеви на дистрибутивниот гасовод можат да бидат цврсти и разделливи.

Член 40

Цврстите споеви се изведуваат со заварување.

Сечењето на полиетиленските цевки се врши нормално на оската на цевката, а краевите се обработуваат во зависност од цевниот спој.

Спојувањето на полиетиленските цевки се врши: челно, полидифузионо и електроотпорно.

Во случај на спојување на полиетиленските цевки со заварување, изведувачот или производителот обезбедува доказ за компатибилноста на елементите кои се спојуваат.

Член 41

При употреба на разделливи споеви, како прирабнички споеви може да се применуваат стандардни прирабници со краеве за заварување или со чаури за слободни прирабници.

При употреба на разделливи споеви кај цевки со $D \leq \emptyset 63\text{mm}$ може да се употребуваат навојни споеви според националните стандарди за навојни споеви за полиетиленски цевки кои се транспозиција на европските стандарди.

Член 42

За спојување на гранките на гасоводот од полиетиленски цевки со дополнително дупчење, се применуваат специјални спојни елементи (фитинзи) за електроотпорно заварување.

Специјалните фитинзи од ставот 1 од овој член треба да ги имаат мерките и стандардите утврдени со националните стандарди за спојни елементи кои се транспозиција на европските стандарди.

Член 43

При изведба на заварените споеви изведувачот треба да се придржува кон одредбите и упатствата на производителот на цевките и/или упатствата на струковните здруженија. (на пр. ИГАС, IGT, DVGW и др).

III.5. Останати барања

Член 44

Металните елементи на дистрибутивниот гасовод се заштитуваат од корозија.

При заштита на металните делови на гасоводот од корозија (со премачкување), материјалот за заштита од корозија не смее да дојде во допир со полиетиленските цевки.

При изведувањето на заштитата од корозија (со загревање на антикорозивен слој) треба да се спречи штетното влијание на топлината врз полиетиленските цевки.

IV. ИСПИТУВАЊЕ НА ГАСОВОДИТЕ

Член 45

Секој нов или реконструиран гасовод треба да се испита на непропусливост и цврстина.

Прирабните споеви треба да бидат достапни за време на испитувањето.

Член 46

Испитувањето на гасоводот или гасоводни системи се врши според националните стандарди за испитување на гасоводни системи кои се транспозиција на европските стандарди.

Член 47

Контролата за време и по заварувањето на гасоводите од полиетилен со висока цврстина се состои од:

- визуелна оценка
- проверка на протоколот на квалитет на заварувањата (од машината за заварување)
- механичко – технолошко испитување, спроведено според една од следните методи: испитување на пресвиткување, испитување на затегнување или испитување на постојан внатрешен притисок.

Член 48

Рабовите што се заваруваат треба да бидат проверени од надзорот по заварувањето по методата на случајни проби.

Член 49

Испитувањето на гасоводот се врши со воздух или со некој друг инертен гас.

Испитувањето на гасоводот не се врши при температури на околината пониски од -5°C .

Дистрибутивниот гасовод се испитува со притисок од 6 bar . $p_i = 1,5 p_g$

Член 50

Ако дистрибутивниот гасовод се гради во целина а се испитува во секции, по поврзување на секциите, а пред пуштање на гасот во гасоводот, гасоводот се испитува како целина.

Деловите од гасоводот на премините под железничките и трамвајски пруги, патишта, улици и водени пречки треба да се испитуваат

- по комплетна монтажа на деловите на гасоводот на местото на вкрстување
- по спојување на цевките на гасоводот на местото на вкрстување
- при конечно испитување на целиот гасовод.

Деловите на дистрибутивниот гасовод кои преминуваат преку река или канал, како и деловите на гасоводот кои се поставуваат во корито, се испитуваат:

- на брегот пред поставувањето
- во склопот на целината.

Член 51

За евидентирање на вредностите на притисокот се користи (евиденциски манометар) мерило со печатар и контролен манометар со класа на точност 1,00.

Опсегот на мерилата е од 0 до 10 bar.

Манометрите треба да имаат атест издаден од тело овластено за баждарење манометри.

Член 52

Брзината на покачување на испитниот притисок не смее да биде поголема од 3 bar во минута.

Мерењето на притисокот почнува по истекот на време неопходно за изедначување на температурата, кое изнесува еден час за 1 bar или најмногу шест часа.

Член 53

Гасоводот ги исполнува условите на непропусливост и цврстина ако:

Падот на притисок за времетраењето на испитувањето не е поголем од 0,1 bar.

Времетраењето на испитувањето не може да биде пократко од 30 min ниту подолго од 24 часа. Времетраењето на испитувањето е пропорционално со волуменот на делницата која се испитува, со тоа што за секои 2 m³ волумен, времетраењето на испитувањето се зголемува за еден час.

Член 54

Надземните водови при испитувањето на пропустливоста треба да се држат под притисок најмалку 30 минути, по што со смалување на притисокот се извршува преглед и испитување на протекување и тоа на сите споеви.

Кратките делници (до 100 m) кои се изведуваат при доградба или реконструкција на гасоводот, се испитуваат на непропусност со визуелен преглед на сите споеви со испитување на протекување, при што испитен флуид е природен гас а испитен притисок е работниот притисок.

Се смета дека гасоводот издржал испитување ако не постои виден пад на притисокот на манометарот и ако не постојат незаптивности при проверката со испитување на протекување.

Член 55

Недостатоците констатирани со ова испитување се отстрануваат, откако притисокот во гасоводот ќе се намали до атмосферскиот.

Не е дозволено вршење на поправки на гасоводот додека е под притисок.

По извршените поправки потребно е испитувањето да се повтори од почеток.

VII. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 56

Овој правилник влегува во сила на денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр.12-1137/4
29 јули 2009 година
Скопје

Министер за економија,
Фатмир Бесими, с.р.

1928.

Врз основа на членот 119-а од Законот за енергетика ("Службен весник на Република Македонија" бр.63/2006, 36/2007 и 106/2008), министерот за економија донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ИЗГРАДБА, ОДРЖУВАЊЕ И БЕЗБЕДНО ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ГАСОВОДНИ СИСТЕМИ ОД ЧЕЛИЧНИ ЦЕВКИ ЗА РАБОТЕН ПРИТИСОК ДО 13 БАРИ**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат нормативите за изградба, одржување и безбедно функционирање на гасоводни системи од челични цевки за работен притисок до 13 bar.

Член 2

Со одредбите на овој правилник се утврдуваат техничките и функционални барања што треба да ги исполнуваат гасоводните системи од челични цевки за работен притисок до 13 bar (во натамошниот текст: гасоводи), при проектирањето и изградбата на истите.

Член 3

Одредбите на овој правилник се однесуваат на гасоводите со работни притисоци:

- ниски притисоци до 1,05 бари
- средни притисоци од 1,05 до 7 бари
- високи притисоци од 7 до 13 бари.

Член 4

Инвеститорот на гасоводот при проектирањето треба да прибави податоци за подземните водови и инсталации од надлежните органи за работите од областа на катастар на недвижности во Република Македонија.

Член 5

Гасоводот се трасира така да:

- не ги загрозува постојните или планираните објекти, како и планираната намена за користење на земјиштето;
- подземниот простор и градежната површина рационално да се користат;
- се почитуваат прописите што се однесуваат на други инфраструктури;
- се води сметка за геолошките особини на тлото, подземните и плитките води.

Член 6

Гасоводот се трасира надвор од регулациониот појас на сообраќајниците (во зелен појас), а доколку тоа не е возможно - во тротоарите.

По исклучок од став 1 на овој член, гасовод може да се трасира во сообраќајница со посебна заштита на цевките.

Член 7

Гасоводот за транспорт и дистрибуција на гасот низ градски и други населени места треба да обезбедува

непрекинато и сигурно снабдување на потрошувачите, со можност за исклучување на одделни делници.

Местото на арматурата за исклучување се определува со проектот на гасоводот. Арматурата за исклучување треба да биде поставена и изградена така да овозможува брзо исклучување на одделни делници при хаварија и да е обезбедена од неовластено ракување.

Член 8

Секое намалување и регулација на притисокот во гасоводите треба да се врши во предвидени уреди за таа намена, сместени во мерно-регулациона станица.

Член 9

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. Гас е природен гас и сите видови гасови за горене, освен пропан и бутан.

2. Гасоводи се дистрибутивни системи кои што служат за транспорт на гас од мерно-регулациони станици на магистралниот гасоводен систем до мерно-регулационите станици кај корисниците на гас.

3. Составните делови на гасовод се: мернорегулационите станици, арматури, уреди за катодна заштита, цевковод, телекомуникациона мрежа која служи за потребите на гасоводот, останатата придружна опрема како и трасата на гасоводот.

4. Цевка е цевен елемент фабрички изработен според соодветните стандарди, со кои се пропишани димензиите, начин на изработка и квалитетот на материјалот;

5. Цевковод е функционално споена низа цевки што се поставени во конечна положба со потребната арматура и опрема на цевките;

6. Гасовод е цевковод опремен со потребните делови и уреди што служат за транспорт на гас;

7. Блок станица е станица на гасовод опремена со затворачки органи (вентили, славини, затворачи и сл.), со потребна арматура и уреди за затварање и празнење на одделни делови на гасоводот;

8. Сепаратор за гас е сад под притисок, со арматура и уреди, што е технолошки врзан со гасоводот и служи за издвојување на течност и нечистотија од гасот;

9. Одвојувач на течност е конструктивен дел на гасоводот опремен со потребна арматура, што служи за собирање и издвојување на течност од гасоводот;

10. Мерна станица е станица опремена со арматура и уреди за мерење на протекот, температурата и притисокот на гасот, технолошки споена со гасоводот;

11. Регулациона станица е станица опремена со уреди и опрема, што служи за редукација и регулација на притисокот на гасот, технолошки споена со гасоводот;

12. Мерно-регулациона станица е станица опремена со уреди и опрема за мерење и регулација на протекот, притисокот и температурата на гасот, технолошки споена со гасоводот;

13. Максимален притисок е максимален натпритисок што може да се појави на која и да е точка на гасоводот во погон или за време на испитување;

14. Перифериско напрегање е напрегање во материјалот на сидот на цевките предизвикано со внатрешниот притисок на медиумот во цевката;

15. Максимален испитен притисок е максимален внатрешен натпритисок на испитниот медиум дозволен со овој правилник, при испитување за определен материјал и локација;

16. Максимален работен притисок е максимален натпритисок под кој смее да работи гасоводот;

17. Зони на опасност се делови од просторот во кои се наоѓаат или постои можност да се најдат запални или експлозивни смеси на пареи на течности и воздух, односно гас и воздух;

18. Работен појас е минимален простор по должината на трасата, гасоводот потребен за нивна непречена и безбедна изградба;

19. Заштитен појас на објектот е просторот околу објектот во кој гасоводот влијае врз сигурноста на тој објект;

20. Пружен појас е просторот меѓу железничките колосеци, како и просторот покрај крајните колосеци, на растојание од 8 m, а ако железничката пруга минува низ населено место, на растојание од 6 m, сметајќи од оската на крајниот колосек;

21. Патен појас е земјишниот појас (простор) од обете страни на патот надвор од населба, широк најмалку 1 m, сметајќи од линијата што ја формираат крајните точки на напречните профили на патот, како и воздушниот простор над коловозот во височина од 7 m;

22. Длабочина на вкопување е минималното растојание меѓу горниот раб на цевката и нивото на теренот.

23. Запорен орган е вентил за затворање, славина или сличен уред поставен на постројка или цевковод кој служи за затворање на течната или гасната фаза на гасот.

II. ПОСТАВУВАЊЕ НА ГАСОВОДОТ

Член 10

Гасоводот по правило се поставува под земја, без оглед на неговата намена и притисокот на гасот.

Во случаите утврдени со овој правилник, гасоводот може да се поставува и надземно.

А) Поставување на гасовод под земја

Член 11

Кај гасоводите што се водат под земја, минималната длабочина на вкопување треба да биде 0,80 m.

При вкрстување со други инфраструктурни водови може да се дозволи длабочина на вкопување помала од 0,80 m, но не помала од 0,60 m.

Кога гасоводот се поставува на каменит терен може да се дозволи помала длабочина на вкопување но не поплитка од 0,50 m.

Член 12

Кога гасоводот се води паралелно со патишта, неговото растојание од надворешниот раб на одводниот канал треба да биде минимум 1,00 m.

За водење на гасоводот, покрај градски сообраќајници и автопати, положбата ќе се определи посебно за секој случај, според урбанистичко-техничките услови.

Во исклучителни случаи кога се води гасоводот под одводни канали, длабочината на вкопување не смее да биде помала од 0,80 m. од најниската точка на каналот. Во такви случаи треба да биде предвидено зголемување на дебелината на сидот на цевката на гасоводот за 25% од пресметаните дебелини, или, наместо тоа, поставување на гасоводот во заштитна цевка.

Во случај кога гасоводот не може да се постави, односно да се вкопа во длабочина пропишана во став 3 на овој член, длабочината на вкопување од 0,60 m. може да се дозволи само ако се предвиди заштита со помош на цевки, со помош на армирано бетонски плочи или на некој друг начин.

Член 13

Минималните дозволени растојанија на гасоводот од најблискиот раб на цевката на гасоводот до најблискиот раб на темелот од објектот во зависност од притисокот, изнесуваат:

Притисок на гасот во гасовод (бар)	Минимално дозволено растојание (m)
до 1,05	1,00
од 1,05 до 7	2,00
од 7 до 13	3,00

Растојанијата утврдени во став 1 на овој член може да бидат и помали со преземање на поголеми заштитни мерки (поголема дебелина на ѕидот на гасоводот, материјал со поголема цврстина, поставување на гасоводот во заштитна цевка итн).

Член 14

Минимално дозволено растојание на гасовод од друг гасовод, друга техничка инфраструктура при вкрстување и паралелно водење изнесува:

	Минимално дозволено растојание (m)	
	Паралелно Вкрстување	Водење
- гасоводи меѓусебно	0,2	0,6
- од топловоди, водоводи, канализации, шахти и канали	0,2	0,3
- од проодни канали на топловоди	0,5	1,0
- од електроенергетски, нисконапонски и високонапонски ел. кабли	0,3	0,6
- од телефонски кабли	0,3	0,5
- од цевководи на хемиска индустрија и технолошки флуиди	0,2	0,6
- од бензински станици	-	5,0
- од високо зеленило	-	1,5

Член 15

Минималните дозволени растојанија при вкрстување и приближување на гасоводот со електро-енергетски водови изнесуваат:

Номинален напон (kV)	До темел на столбот Вкрстување (m)	Од осовината на столбот Паралелно водење (m)
до 1	1	1
од 1 до 10	5	5
од 10 до 35	10	8
поголемо од 35	10	10

Член 16

Хоризонталните минимални дозволени растојанија на вградената арматура во гасоводот до електро-енергетски водови и телефонски водови изнесуваат:

Номинален напон (kV)	Минимално дозволена оддалеченост на арматурата во (m)
од 1 до 35	25
над 35	100
телефонски водови	10

Б) Поставување на гасовод над земја

Член 17

Гасоводот може да се постави надземно само во кругот на индустриските претпријатија како потрошувачи.

По исклучок од став 1 на овој член, гасоводот може да се води надземно и надвор од кругот на индустриските претпријатија по одобрување на надлежните органи согласно прописите за градба на објекти.

Гасоводот може да се води надземно пред влезот во мерно-регулационата станица на потрошувачот само во посебни случаи, и тоа на делници, при што тие делови на гасоводот треба да бидат заштитени од оштетувања при автомобилскиот и колскиот сообраќај или од слични причини.

Обезбедувањето се изведува со изработка на погодни огради или поставување на гасоводот на сигурносна оддалеченост од можната причина за оштетување.

Член 18

Минималната висина на поставување на надземните гасоводи сметано од долниот раб на гасоводот изнесува:

	(m)
- на места каде што минуваат луѓе	2,2
- на места каде што нема транспорт и каде што не минуваат луѓе	0,5
- на места каде што минува неелектрифицирана железничка пруга, од горниот раб на шината	5,0
- на места на електрифицирана железничка пруга и трамвајски пруги, од горниот раб на шината	7,1
- на места на разминување со контактна мрежа на трелејбусот од траката на патот	7,3

Член 19

Минималните хоризонталните растојанија од најблискиот раб на надземните гасоводи положени на столбови, до згради и објекти изнесуваат:

Згради и објекти	Растојание (m)		
	Гасовод до 7 (бар)	Гасовод од 7-13 (бар)	Гасовод до 13 (бар)
1. Складишта и згради со производи кои по опасност од пожари спаѓаат во повисоки категории	5,00	10,00	-
2. Згради со производи кои по опасност од пожари спаѓаат во пониски категории	2,0	5,0	-
3. Станбени и административни згради	2,0	-	-
4. Најблиска шина на железничка или трамвајска пруга	-	-	3,0
5. Рабен камен, раб на окопи или подножје на насипи на пат	-	-	1,5
6. Подземни инсталации (водовод, канализација, цевки за топлификација, подземни блокови на електрични и телефонски кабли), сметајќи од крајот на темелот на столбот на гасоводот	-	-	1,0
7. Ограда на откриена електроенергетска разводна постројка и трансформаторски станици	-	-	10,0
8. Место на испуштање на растопен метал и извод на отворениот пламен	-	-	10,0
9. Воздушна линија на електроенергетски надземни водови за гасови до притисоци до 13 бар	-	-	10,0

Растојанието не е помало од висината на столбот на електроенергетскиот вод +3 m

Член 20

Вертикалните растојанија меѓу гасоводот и другите цевководи и електроенергетски надземни водови при нивното вкрстување изнесуваат:

- до цевководот, при пречник до DN 300 не помалку од пречникот на гасоводот, но не помалку од 100 mm, а при пречник на гасоводот над DN 300 не помалку од 300 mm;

- до надземните електроенергетски водови при најголем нагиб на истите:

Напон во (kV)		(m)
од 1	не помалку од	2,5
од 1 до 110	не помалку од	4
до 380	не помалку од	6

Аголот на вкрстување на електроенергетските водови и гасоводот не смее да биде помал од 30°.

Не е дозволено вкрстување на гасоводот со електроенергетски водови на места на спојниците. Спојниците на местата на вкрстување треба да бидат оддалечени најмалку 2 m.

Член 21

При вкрстување на надземните гасоводи со надземни електроенергетски водови, електроенергетските водови треба да поминуваат над гасоводот, при што над гасоводот се поставува заштитна мрежа, а гасоводот треба прописно да се заземји.

При определување на најмали вертикални и хоризонтални растојанија меѓу надземните електроенергетски водови и гасоводот, оградите што се поставуваат над нив во вид на галерија, решетки или платформи се сметаат како делови на гасоводот.

Член 22

На надземните гасоводи не треба да се поставува арматура или други уреди на растојание помало од 10 m од двете страни на местата на вкрстување на гасоводот со надземни електроенергетски водови.

Член 23

Ако надземниот гасовод не се обезбедува со самокомпензација, треба да се постават компензатори.

При обезбедување на надземниот гасовод од став 1 на овој член со компензатори, не се употребуваат телескопски компензатори.

Член 24

При поставување на гасоводот на столбови, заварените споеви треба да бидат оддалечени од столбовите, најмалку 300 mm кај гасоводот со пречник до DN 200 и најмалку 500 mm кај гасовод со пречник над DN 200. Надолжниот “шав” треба да се наоѓа над столбовите од видливата страна.

На местата каде што се одвојува кракот на гасоводот за потрошувачи треба да се постават запорни органи.

Арматурата поставена на гасоводот треба да биде лесно достапна за ракување и ремонт.

В) Поставување на гасоводот преку реки и канали**Член 25**

Премините на гасоводот преку реки, канали и други пречки може да бидат подводни и надводни.

Минималните хоризонтални растојанија меѓу преминот на гасоводот преку водени пречки и мостови изнесуваат:

Карактеристика на премини и мостови	Растојание од гасовод до мост (m)	
	по течението	спротивно од течението
- преку пловни реки и канали што се замрзнуваат и мостови со повеќе распони	300	50
- преку пловни реки и канали што се замрзнуваат и мостови со еден распон	20	20
- преку непловни реки и канали што не замрзнуваат и сите видови мостови	20	20

Член 26

Гасоводите може да се поставуваат на мостови од армирано бетонска, метална и камена конструкција; на брани и други хидротехнички објекти, по претходно добиена согласност од корисникот.

Гасоводите што се поставуваат на мостовите треба да бидат изведени од челични безшавни или шавни цевки, со тоа што треба да се обезбеди компензација што ќе биде соодветна.

Член 27

Гасоводите што се обезбедуваат за конструкцијата на мостот треба да бидат поставени така да ја исклучат можноста за собирање на гасот во конструкцијата на мостот (во случај на испуштање на гас).

Гасоводите поставени преку метални и армирано-бетонски мостови, брани и други хидротехнички објекти, треба да бидат електрично изолирани од металните делови на тие објекти.

Член 28

На бреговите на преминот на гасоводот преку реки и пловни канали, треба да се постават запорни органи.

Член 29

Длабочината на поставување на гасоводот под пловните реки и канали треба да биде најмалку 1 m, а кај непловните водени препреки најмалку 0,5 m, сметајќи од горниот раб на цевката до стабилното дно, или според условите што ќе ги определи надлежната водостопанска организација.

Местото во коритото на реките и другите водни препреки кои се подложни на поткопување од вода, треба да се осигураат на премините на гасоводот.

Кога гасоводот поминува под дното на пловните реки, треба да се постават сигнални знаци за заштитната зона.

Местата, начинот на поставување и изборот на сигналните знаци, се определуваат според важечките прописи за пловидба.

На бреговите на поголемите реки во близина на секој премин, треба да се постават постојани ознаки на видни места. Кај помалите реки со ширина до 50 m поставување на ознаките се врши само на едниот брег.

III. ВКРСТУВАЊЕ И ПАРАЛЕЛНО ВОДЕЊЕ НА ГАСОВОДОТ СО ЖЕЛЕЗНИЧКИ И ТРАМВАЈСКИ ПРУГИ, ПАТИШТА И УЛИЦИ**Член 30**

Вкрстувањето се изведува така да не се загрозуваат, оштетуваат или функционално нарушуваат постојните објекти со кои се вкрстува гасоводот, како и другите објекти во нивна непосредна близина.

Кога гасоводот се вкрстува со железнички и трамвајски пруги, патишта и улици или кога се поставува во регулационен појас на патот или улицата (под автопат, тротоар, “банкина”, насип или одводен канал), истиот треба да биде заштитен со заштитна цевка, бетонски канал, бетонска плоча, завеса и др.

Кога гасоводот се вкрстува со магистрален пат или автопат истиот може да се поставува во проодни или полупроодни канали.

Ревизиони шахти не треба да се поставуваат во патот.

Вкрстување на гасоводот со железнички и трамвајски пруги, патишта и улици, по правило се води под прав агол или во однос на оската на објектот. До колку не е можно тоа да се изведе, дозволени се отстапувања до агол од 75° од оската на сообраќајницата.

Член 31

Минималната длабочина на вкопување на гасоводот при вкрстување со железничка пруга изнесува 1,5 m, сметајќи од горната ивица на заштитната цевка до горната ивица на прагот.

Минималната длабочина на вкопување при вкрстување на гасоводот со трамвајски или железнички пруги на индустриски колосек, изнесува 1 m, сметајќи од горната ивица на заштитната цевка до горниот раб на прагот.

Минималната длабочина на вкопување на гасоводот при вкрстување со патишта и улици или исклучиво при водење под површината на патот треба да се определи според дебелината на конструкцијата и сообраќајното оптоварување, така да осигура “заштитен слој” меѓу конструкцијата на патот и заштитните цевки или

горната површина на бетонската плоча со дебелина минимум од 0,3 до 0,5 m во зависност од категоријата на сообраќајницата.

Длабочината меѓу горната површина на патот и горната заштитна цевка, плоча и др. не треба да биде помала од 1,0 m.

Минималната длабочина на вкрстување со автопати се определува посебно за секој случај согласно пропишите за градба на патна инфраструктура, по постапка утврдена во член 33 од овој правилник.

Член 32

При вкрстување на гасоводот со железнички или трамвајски пруги, краевите на заштитните цевки треба да бидат изведени надвор од објектот најмалку 5 m од блиската шина. Кај насипи, краевите на заштитната цевка треба да бидат изведени 1 m од надворешната страна на одводниот канал.

Гасовод не треба да се вкрстува со железничка или трамвајска пруга под скретница и раскрсница.

Минималната оддалеченост на вкрстување од наведените места изнесува 3 m за трамвајски и 10 m за железнички пруги.

Член 33

При вкрстување на гасовод со патишта и улици, краевите на заштитната цевка треба да бидат надвор од подрачјето или зоната на објектот најмалку 10 m од секоја страна.

Член 34

Номиналниот отвор на заштитната цевка, во зависност од називната големина на гасоводните цевки изнесува:

Цевка	Називна големина DN во (mm)								
Гасовод	80	100	150	200	250	300	400	500	600
Заштитна цевка	200	200	250	300	350	400	500	600	700

Дебелината на сидот на заштитната цевка се определува со статичка пресметка на цевководот.

Краевите на заштитните цевки треба да бидат херметички затворени. Заштитните цевки пократки од 20 m треба да имаат една одзрачна цевка DN 50, а заштитните цевки подолги од 20 m две одзрачени цевки DN 50, поставени на краевите на заштитните цевки.

Одзрачените цевки се изведуваат на површината на земјата во т. н. „улична капа“.

IV. ИЗГРАДБА НА ГАСОВОД

Член 35

За изградба на гасовод и мерно-регулациони станици се употребуваат челични безшавни и шавни цевки.

Гасоводите треба да бидат изведени од атестирани челични цевки со појачан сид, или цевки од соодветен квалитет.

Запорните органи (вентили, славини, засуни и сл.), прирабници и прирабнички споеви треба да одговараат на националните стандарди кои се однесуваат на таквите типови на опрема и се транспозиција на европските стандарди.

Цевните елементи, како што се колена, лакови, Т парчиња, редуccionи парчиња и друго, треба да бидат изработени од ист материјал од кој е цевката или материјалот со соодветен квалитет.

Покрај стандардните цевни елементи од став 4 од овој член, во цевководот може да се вградуваат лакови изработени со ладно свиткување на цевки на соодветни машини за ладно свиткување, со полупречник на кривина кој не е помал од дваесеткратната називна големина на цевките.

Лакови со набори или лакови изградени со заварување на аголни сегменти не смеат да се вградуваат во гасовод.

Исклучиво, лакови изработени со заварување на аголни сегменти DN 200 можат да се вградуваат во гасоводите под услов технологијата на заварување, димензии и квалитет на варот се дефинирани со проектот и одобрени од страна на претпријатието регистрирано за таа дејност.

Член 36

Цевките за гасовод смеат да се спојуваат само со заварување. Прирабнички споеви се дозволени само во мернорегулациони станици и на места каде што се поставуваат секциски запорни органи.

Член 37

При изградбата на гасоводот, секциските запорни органи треба да се поставуваат на соодветни меѓусебни растојанија и тоа:

- кај гасовод со пречник до DN 300, максимум 12 км;
- кај гасовод со пречник од DN 300 до DN 500, максимум 8 км;
- кај гасовод со пречник над DN 500, максимум 6 км.

Пред и зад секцискиот запорен орган се поставуваат уреди за издување на гасовод. Овие уреди треба да бидат димензионирани, така да овозможуваат испуштање на гасот од секцијата на гасот во време од минимум 90 минути.

Запорните органи се поставуваат во шахти. Шахтите треба да се наоѓаат на погодни и пристапни места за послужување и на минимално растојание од 50 m од најблиската зграда. Ваквите шахти треба да бидат заштитени со погодна ограда, за да се спречи пристап на неовластени лица.

Член 38

Подземните гасоводи треба да имаат соодветна изолација со која гасоводот се штити од:

- корозивното дејство на средината во која се поставува;
- корозии предизвикани од природни електрични или залутани струи;
- случајни оштетувања (на кратки делници кога гасоводот се води надземно).

Изолацијата треба да ја покрие еднакво и целосно целата површина на гасоводот.

Член 39

Материјалите што се користат за изолација треба да ги исполнуваат својствата на:

- непропустливост;
- нехидроскопност;
- постојаност, со оглед на агресивните својства на теренот и атмосферските влијанија;
- висока електрична отпорност;
- припојување со метал;
- еластичност и пластичност на сите температури на кои гасоводот може да биде изложен при монтажа и работа;
- отпорност кон механички влијанија и абразија;
- можност за примена на гола цевка и нејзините услови поради обновување на оштетената облога.

V. ПОСТАВУВАЊЕ НА МЕРНО РЕГУЛАЦИОНИ СТАНИЦИ

Член 40

Регулацијата и снижувањето на притисокот на гасот од вредноста на притисокот што владее во гасоводот на саканата вредност, т. е. на вредноста што овозможува негово користење кај одделни потрошувачи, се спроведува во мернорегулационите станици.

Во зависност од висината на притисокот на гасот на влезот во мернорегулационите станици, истите се делат на две групи:

- мернорегулациона станица со влезен притисок до 7 бари;
- мернорегулациона станица со влезен притисок од 7 до 13 бари.

Член 41

Мернорегулационите станици по правило се сместуваат во посебно изградени згради или метални ормани на посебни темели на следните растојанија од различни објекти и други структури:

Најмало хоризонтално растојание (во m)				
Влезен притисок во мернорегулациона станица(бари)	До зградата и до другите објекти (поблиска шина)	До железничко трамвајска пруга	До автопати (до работ)	До надземните електроенергетски водови за сите притисоци изнесува еден илп пати од висината на столбот
до 7	10	10	5	
7-13	15	15	8	

Член 42

Мернорегулациона станица со влезен притисок до 7 бари може да се инсталира во круг на индустрискиот потрошувач и во досидани простории, до згради во кои се наоѓаат незапаливи материјали.

Мернорегулациона станица со влезен притисок од 7 до 13 бари може да се постават и во досидани простории на згради во кои поради технологијата на производството се бара користењето на гас со притисок над 7 бари.

На локација на индустриско претпријатие мернорегулациона станица може да се постави и на отворен простор, при што може да се постават огради од член 49 од овие нормативи, како и настрешници за заштита на уредите на мернорегулационите станици од атмосферски влијанија. Вака поставени мернорегулациони станици треба да ги задоволуваат условите за сигурна оддалеченост од другите објекти и структури наведени во член 41.

Член 43

Кај топлини и енергани што се сместени во посебни згради, може да се поставуваат мернорегулациони станици со влезен притисок до 7 бари и во простории што се сосидани до овие згради.

Член 44

Контролните и мерните инструменти поврзани со електричните кабли, како и телефоните во мернорегулационите станици треба да бидат изведени во противексплозивна заштита.

Доколку не се со противексплозивна заштита, треба да се сместат во изолирани простории од мернорегулационите станиците или од надворешната страна во затворен сандак.

Член 45

Поставувањето на цевките и цевните елементи, арматура, мерните контролни и сигурносните уреди треба да биде изведено така да овозможи што полесно користење и што попростапно читање на мерните вредности.

Доколку опремата е поставена на висина над 2 m за користење треба да се постават галерии и скали со ограда.

Ширината на основниот простор за движење во просториите заради обезбедување, непречено движење на луѓето и манипулација треба да изнесува најмалку 0,8 m.

Член 46

На гасоводот, како пред мернорегулационата станицата, така и зад неа на растојание од најмалку 5 m, а не подалеку од 100 m треба да се постават запорни органи-противопожарни славини.

Кај индустриските потрошувачи запорните органи пред мернорегулационите станици може да се изостават, ако запорните органи на градскиот гасовод се наоѓаат на оддалеченост помала од 100 m до мернорегулационата станица.

Член 47

Просториите или досиданите згради во кои се поставува мернорегулацион станица треба да бидат приземни, со лесен покрив, и со под од тешко гориви материјали што не предизвикуваат варници при удар на некој предмет.

Вратите на просториите треба да се отвараат на надворешната страна. Досидуваните простории во кои се сместуваат мернорегулациони станици треба да се одвојат од зградите со слеп незапалив ѕид, непропустлив за гас и треба да имаат сопствен влез.

Член 48

Ако има потреба од електрично осветлување, тоа треба да се изведе во согласност со важечките прописи од областа на енергетиката и мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Мернорегулационата станица треба да ја има следнава изолација од атмосферски празнења:

- изолација на влезни и излезни цевководи со помош на диелектрични склопови;
- громобранска заштита;
- заземјување на сите метални делови на опремата.

Член 49

Просторот каде што се гради мернорегулациона станица треба да биде ограден со метална мрежа или со друг вид ограда.

Оградата треба да ги исполнува следниве барања:

- меѓу оградата и надворешните ѕидови на мернорегулационата станица треба да постои заштитна зона најмалку 2 m, оградата не смее да биде пониска од 2,5 m;
- влезот во мернорегулационата станица, како и оградењот простор треба да биде обезбеден со врати што се отвораат кон надвор, и чии димензии се најмалку 0,8 x 2,0 m со брава што не се заклучува автоматски;
- доколку опремата на мернорегулационата станица е поставена на отворен простор, најмалото растојание меѓу опремата и оградата треба да биде 10 m.

VI. ИСПИТУВАЊЕ НА ГАСОВОДОТ И МЕРНОРЕГУЛАЦИОНАТА СТАНИЦА

Член 50

Секој нов или реконструиран гасовод или мернорегулациона станица треба да се испита на пропустливост и цврстина.

Пред испитувањето на пропустливост, гасоводот или мернорегулационата станица на потрошувачот треба да се прочистат со продување со воздух.

За извршување на испитувањата на цврстина и пропустливост на гасоводот и мернорегулационата станица на потрошувачот се составува записник, во кој се внесуваат резултати од испитувањето.

Член 51

Испитувањето на гасоводот и на мернорегулационата станица на пропустливост и цврстина се врши со воздух или со некој друг инертен гас.

Надземните гасоводи со притисок на гасот повисок од 4 бар се испитуваат на цврстина со хидраулична проба.

Член 52

Деловите на гасоводот на премините под железнички и трамвајски пруги, патишта, улици и водени пречки треба да се испитуваат во три етапи:

- на пропустливост со воздух, по комплетната монтажа на деловите на гасоводот на местото на вкрстување;
- на цврстина, по заварувањето на цевките на гасоводот на местото на вкрстување и тоа: со воздух до 4 бар и хидраулична проба над 4 бар;
- на пропустливост, со воздух, при конечното испитување на целиот гасовод.

Член 53

За испитување на гасоводот треба да се применуваат мерни инструменти-манометри кои обезбедуваат неопходна точност на мерење притисок во гасоводот и тоа:

- при испитување на гасоводот и мернорегулационата станица со притисок до 2 бара „У” цевки полнети со вода и жива;
- при испитување на гасоводот и мернорегулационата станица со притисок над 2 бар, на цврстина – манометри со класа 1,5 при испитување на пропустливост, манометри со класа 0,5 или диференцијални манометри.

Манометрите треба да имаат атест издаден од работна организација овластена за баждарење на манометри.

Член 54

Гасоводите (подземни и надземни) и мернорегулационата станица се испитуваат на цврстина, така што се држат под притисок најмалку 1 час, по што притисокот се намалува до определена вредност за испитување на пропустливост и се врши преглед на гасоводот и арматурата.

Ако гасоводот се испитува со воздух, пропустливоста на заварените и прирабничките споеви се проверува со испитување на протекување.

За време на преглед и проверка со испитување на протекување во гасоводот се одржува константен притисок.

Недостатоците установени со испитувањата утврдени во ставовите 1, 2 и 3 на овој член, се отстрануваат, откако притисокот во гасоводот ќе се намали до атмосферскиот.

Член 55

Вредностите на притисокот, при кои се испитуваат подземниот и надземниот гасовод на цврстина и пропустливост изнесуваат:

Притисок во гасовод	Испитен притисок	
	Цврстина (бар)	Пропустливо
со 1,05	4,0	2,0
од 1,05 до 7	8,5	7,0
од 7 до 13	16,0	13,0

Член 56

Испитување на пропустливост на подземни гасоводи со сите притисоци се врши на следниов начин:

- се до почетокот на испитување гасоводот треба да се држи под испитуваниот притисок поради изедначување на температурата на гасот со температурата на околината;
- времето на испитување на пропустливост на гасот изнесува најмалку 24 часа.

Се смета дека гасоводот успешно го издржал испитувањето, ако вистинскиот пад на притисокот за време на испитувањето не бил поголем од пресметаниот по образец (1), за гасовод со еден пречник, или по образец (2) за гасовод од делници со различни пресеци кои гласат:

$$P = \frac{0,3 \cdot S}{d} \quad (1)$$

$$P = \frac{0,3 \cdot S \cdot (d_1 \cdot l_1 + d_2 \cdot l_2 + \dots + d_n \cdot l_n)}{d_1^2 \cdot l_2 + d_2^2 \cdot l_2 + \dots + d_n^2 \cdot l_n} \quad (2)$$

каде што се:

P	(Torr)	- пресметан пад на притисок,
d	(m)	- внатрешен пречник на гасовод,
S	(h)	- времетраење на испитувањето,
d ₁ , d ₂ ... d _n	(m)	- внатрешен пречник на гасоводот за делници што се испитуваат,
l ₁ , l ₂ ... l _n	(m)	- должина на делниците на гасоводот што одговара на пречниците d ₁ , d ₂ ... d _n

Вистински пад на притисокот за време на испитувањето:

$$P = (H_1 + B_1) - (H_2 + B_2) \quad (\text{Torr})$$

каде што се:

H ₁ и H ₂	(Torr)	- покажување на манометарот на почетокот и на испитувањето
B ₁ и B ₂	(Torr)	- покажување на барометарот на почетокот и на крајот на испитувањето

Член 57

Надземните гасоводи на сите притисоци при испитувањето на пропустливоста треба да се држат под притисок најмалку 30 минути, по што со намалување на притисокот се извршува преглед и проверка со испитување на протекување и тоа на сите заварени и прирабнички споеви.

Се смета дека гасоводот издржал испитување ако не постои виден пад на притисокот на барометарот и ако не постојат незаптивности при проверката со испитување на протекување.

Член 58

Мернорегулационата Станица на потрошувачот се испитува на цврстина и на пропустливост. Во зависност од конструкцијата на регулаторот на притисок и арматурата пред и зад него, мернорегулационите станици може да се испитуваат како целина (од излезниот до влезниот орган) или постапно (до регулаторот и зад него).

При испитување на мернорегулационите станици како целина, големините на испитуваните притисоци се земаат според притисокот на гасот од страна на високиот притисок.

При постапното испитување на мернорегулационите станици, големините на испитуваните притисоци се земаат посебно до и од регулаторот на притисок.

Големините на испитните притисоци изнесуваат:

Притисок во гас (бар)	Испитен притисок	
	Цврстина (бар)	Пропустливо
со 1,05	4,0	2,0
од 1,05 до 7	8,5	7,0
од 7 до 13	16,0	13,0

При испитувањето на цврстината на гасоводот и арматурата во мернорегулационите станици, притисокот во цевководот се зголемува до испитуваниот. Под тој притисок гасоводот се држи еден час, по што притисокот се намалува до вредноста за испитување на пропустливоста. Кога притисокот ќе ја достигне таа вредност, се врши проверка на заварените и прирабничките споеви со испитување на протекување.

Испитувањето на пропустливоста на мернорегулационата станица треба да трае најмалку 24 часа, при што падот на притисокот не смее да помине 1% од почетната вредност.

Член 59

Овој правилник влегува во сила на денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 12-1137/4
29 јули 2009 година
Скопје

Министер за економија,
Фатмир Бесими, с.р.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА
ПОЛИТИКА**

1929.

Врз основа на член 5 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02, 37/05, 121/07 и 161/08 и 92/09), Министерството за труд и социјална политика

О Б Ј А В У В А

Просечната месечна плата по работник за месец јули 2009 година не може да изнесува помалку од утврдената на ниво на оддел и тоа:

Оддел	Назив на одделот	Износ
01.	Земјоделство, лов и соодветни услужни дејности	9.756
02.	Шумарство, искористување на шуми и соодветни услужни дејности	13.307
05.	Улов на риба, одгледување на риби и услужни активности во рибарството	9.184
10.	Вадење на камен, јаглен и лигнит, вадење на тресет	10.550
13.	Вадење на руди на метал	13.841
14.	Вадење на други руди и камен	13.472
15.	Производство на прехранбени производи и пијалаци	13.416
16.	Производство на тутунски производи и ферментација на тутун	11.343
17.	Производство на текстилни ткаенини	6.701
18.	Производство на облека; доработка и боење на крзно	6.760
19.	Штавење и доработка на кожа, производство на куфери, рачни торби, седла, сарачки производи и обувки	6.756
20.	Преработка на дрво, производи од дрво и плута, освен мебел, производство на предмети од слама и плетарски материјал	6.235
21.	Производство на целулоза, хартија и производи од хартија	9.352
22.	Издавачка дејност, печатење и репродукција на снимени медиуми	13.627
23.	Производство на кокс, деривати на нафта и нуклеарно гориво	23.288
24.	Производство на хемикалии и хемиски производи	23.447
25.	Производство на производи од гума и производи од пластични маси	7.510
26.	Производство на производи од други неметални минерали	17.355
27.	Производство на основни метали	13.697
28.	Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди	9.026
29.	Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место	11.669
30.	Производство на канцелариски машини и компјутери	21.139
31.	Производство на електрични машини и апарати, неспомнати на друго место	11.441
32.	Производство на радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати	10.671
33.	Производство на прецизни медицински и оптички инструменти и часовници	19.203

34.	Производство на моторни возила, приколки и полуприколки	9.748
35.	Производство на други сообраќајни средства	11.197
36.	Производство на мебел и други разновидни производи, неспомнати на друго место	7.662
37.	Рециклажа	9.385
40.	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	25.801
41.	Собирање, пречистување и дистрибуција на вода	14.224
45.	Градежништво	11.183
50.	Продажба, одржување и поправка на моторни возила и мотоцикли, продажба на мало на моторни горива	20.193
51.	Трговија на големо и посредничка трговија, освен трговија со моторни возила и мотоцикли	17.900
52.	Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли; поправка на предмети за лична употреба и за домаќинствата	9.596
55.	Хотели и ресторани	11.758
60.	Копнен сообраќај, ценоводен транспорт	14.208
62.	Воздушен сообраќај	27.335
63.	Придружни и помошни активности во сообраќајот; активности на патничките агенции	20.969
64.	Поштенски активности и телекомуникации	26.313
65.	Финансиско посредување, освен осигурување и пензиски фондови	28.180
66.	Осигурување и реосигурување, пензиски фондови, освен задолжителна социјална заштита	27.472
67.	Помошни активности во финансиското посредување	30.360
70.	Активности во врска со недвижен имот	20.651
71.	Изнајмување на машини и опрема без ракувач и изнајмување на предмети за лична употреба и за домаќинствата	13.652
72.	Компјутерски и сродни активности	22.350
73.	Истражување и развој	18.257
74.	Други деловни активности	13.429
75.	Јавна управа и одбрана; задолжителна социјална заштита	19.078
80.	Образование	14.615
85.	Здравство и социјална работа	16.395
90.	Отстранување на отпадни води и ѓубре, санитарни и слични активности	12.807
91.	Дејност на организации врз база на зачленување	20.118
92.	Рекреативни, спортски, културни и забавни активности	13.249
93.	Други услужни дејности	8.693

Месечно даночно ослободување 7.000.

Министер,
Џељал Бајрами, с.р.

www.sivesnik.com.mk
contact@sivesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2009 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 30000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2009100